

in verband met de (te?) sterke proterandrie. Waren ze wellicht onbevruucht?

Mijn eerste exx. *Eucera* zijn voor Biezeling: ♂ 9-5-'36; ♀ 22-5-'36. Deze vangsten kloppen met de opgave van Friese. B. W.

Osmia versus Odynerus.¹⁾

Onder de Hymenopteren, van welke de levenswijze het volledigst bekend is, behoren zonder twijfel de geslachten *Osmia* (*Megachilinae*) en *Odynerus* (*Eumenidinae*). Ze zijn beide te vinden zowel in zandige streken als in kleigebieden. Immers, bloemen, die aan *Osmia* hun stuifmeel kunnen leveren, vindt men schier overal; zo vinden ook de *Odyneri* in de opgerolde bladeren van de overal aangeplante vruchtbomen hun bladwespenlarven. Een beginnend hymenopterooloog zal dan ook spoedig met de beide diersoorten kennis maken en trachten zelf iets van hun levenswijze te aanschouwen.

Een van de merkwaardigste ontmoetingen, welke ik met specimina van deze geslachten had, wil ik hieronder mededelen.

Mijn, als lokmiddel geplaatste, rietstaafjes controlerend, ontdekte ik, dat er één bewoond moest zijn, getuige de sporen van stuifmeel, welke in de opening van het rietpijpje zichtbaar waren. Het buisje was achter een afvoerpijp van regenwater gestoken. Vlak er onder bevond zich een bak, waarin door een kiezellaag dat water enigszins werd gefiltreerd. In een hoek van die bak bevond zich een spinneweb, het horizontale, nauwmazige, van een huis(?)-spin. In dat web, juist onder de opening van het buisje, lag behalve wat stuifmeel een viertal groene rupsjes.

Mijn eerste gedachte was: „Waar komen die rupsjes vandaan?” Maar mijn opmerkzaamheid werd in de eerste plaats getrokken door het bewoonde buisje en wat daaraan te zien zou zijn. Mijn vermoeden, dat een *Osmia* beslag had gelegd op de zo geschikte woning, kwam uit. Na weinig wachten zag ik een *Osmia rufa* L. huiswaarts keren, beladen met stuifmeel; ze verdween in het pijpje en had daar natuurlijk een poosje werk. Ik wachtte.....

Dan kwam plotseling een ander insect zich neerzetten aan de mond van het buisje, inspecteerde en verdween naar binnen. Ik zag nog juist, dat een rupsje werd binnengedragen en herkende in de nieuwe gast een *Odynerus* (sp.). Dat werd spannend! De donkere holte liet, jammer genoeg, geen nieuwsgierige blikken toe. Zo kon ik slechts wachten.

Na een ogenblik kwam de *Odynerus* terug en vloog weg.

¹⁾ In spelling-1934. Red.

Vlak daarop ook de *Osmia*, die al achteruitlopende het rupsje meesleept, dat de *Odynerus* achterliet. Door de lichaamsomvang van de *Osmia* voortgestuwd, valt het rupsje, juist voordat de *Osmia* het nest verlaat..... in het web van de spin, waarover ik reeds sprak. Dus zò komen die rupsjes daar!

De *Odynerus* komt het eerst terug. Reeds heeft het diertje weer een rups bemachtigd en brengt deze naar binnen.

Dan komt moeder *Osmia*, terwijl de *Odynerus* nog binnen vertoeft. Het bijtje zet zich, met stuifmeel beladen, op de nestopening, inspecteert, maar gaat niet binnen. Na enige ogenblikken om het nest te hebben rondgevlogen, verwijdert het zich. Het keert niet terug en laat de *Odynerus* dus meester van het terrein.

Zonder twijfel hadden zich te voren reeds dergelijke scènes afgespeeld, waarbij beurtelings de *Osmia* en de *Odynerus* de hun zo geschikt lijkende holte hadden schoongemaakt; waarvan het spinneweb, dat èn rupsen èn stuifmeel opving, op zo aardige wijze getuigenis aflegde.

De door mij „zorgzaam” weder in de nestholte gelegde rupsjes werden door het *Odynerus*-wifje niet meer aangenomen. Aanwijzingen omtrent een „vechtpartij” tussen de beide dieren waren niet aanwezig.

B. J. J. R. WALRECHT.

Biezellinge.

Niets nieuws onder de zon.

Wanneer men biologische waarnemingen doet, die buiten het gewone bekende vallen, tracht men natuurlijk te weten te komen, of dezelfde of dergelijke waarnemingen reeds eerder gedaan zijn. Het blijft echter steeds moeilijk dit uit de oudere literatuur na te gaan. Publicatie kan soms wel helpen, doordat anderen dan attent maken op oudere of analoge gegevens, maar dikwijls komt er geen weerslag en meent men iets nieuws gebracht te hebben.

Eenige door mij geobserveerde gevallen blijken mij nu al vroeger door anderen ook opgemerkt te zijn. Hun waarde vermindert er, dunkt mij, niet door. Integendeel! Wanneer twee waarnemers hetzelfde vinden, versterkt dit de kracht van de mededeeling. Het lijkt mij echter wel gewenscht die bronnen te vereenigen, vandaar de volgende mededeelingen.

a. In deel XII (1900) van het Entomologist's Record and Journal of Variation bladerend, vind ik een artikel van Annandale: „Notes on Orthoptera in the Siamese Malay States”. In dit artikel zie ik talrijke zeer interessante opmerkingen, o.a. op p. 76, dat „water-cockroaches” volgens de inboorlingen de gelatine van zijn fotografische platen had-